ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากโรคโควิด-19 ของผู้สูงอายุ ตำบลบ้านกลาง อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี

Factors of Relating of Self-Prevention Behaviors on COVID-19 among of Elderly in Ban Khlang Sub-district, Mueang Pathumthani District, Pathumthani Province

ดารารัตน์ พูลศรี [1]

Dararat Poonsri

อรสา หิรัญรวง [1*]

Aorsa Hirunruang

วัชราภรณ์ ฉุนแสนดี[2]

Vatcharaporn Chunsandee

[1*]นักศึกษาสาธารณสุข คณะสหเวชศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี

[2]สาขาวิชา สาธารณสุขศาสตร์ คณะสหเวชศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี

Corresponding e-mail: 6201110977037@ptu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นวิธีวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากโรคโควิด-19 ของผู้สูงอายุ ตำบลบ้านกลาง อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี ประชากรที่ใช้ในการศึกษา จำนวนทั้งหมด 462 คน และใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างแบบมีระบบ จำนวนทั้งสิ้น 214 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ประกอบไปด้วย 4 ส่วนดังนี้ ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคล ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามด้านความรู้ ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามด้านทัศนคติ ส่วนที่ 4 เป็นแบบสอบถามด้านพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากโรคโควิด-19 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและสถิติสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากโรคโควิด-19 ของผู้สูงอายุ ตำบลบ้านกลาง อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานีของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทัศนคติ กับพฤติกรรมในการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อโควิด-19 ของผู้สูงอายุ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านทัศนคติเกี่ยวกับการป้องกันตนเองจากโรคโควิด-19 ของผู้สูงอายุ อยู่ในระดับมาก (r =- 0.474, P-Value 0.000)

คำสำคัญ : โควิด-19 ผู้สงอายุ พฤติกรรม การป้องกันตนเอง

Abstract

This research is a descriptive research method to study factors related to self-prevention behaviors on COVID-19 of the elderly, Ban Klang Subdistrict, Mueang Pathumthani District, Pathumthani province. Survey research was used for 462 cases and systematic sampling was used. There was a total of 214 patients. The research instrument was a questionnaire. Data were analyzed using descriptive and inferential statistics such as Pearson's correlation statistics. The results showed that factors related to self-prevention behavior on COVID-19 of elderly, Ban Klang Subdistrict, Mueang Pathum Thani District Pathum Thani Province of the sample found that the relationship between knowledge, attitude among behavior in self-prevention on COVID-19 infection of the elderly. The highest average was attitudes about self-prevention on COVID-19 of elderly. It was at the higher level.

Keywords: COVID-19, Elderly, Behaviors, Prevention

1.บทนำ

โรคโควิด-19 เป็นไวรัสที่ก่อให้เกิดอาการป่วยตั้งแต่ไข้หวัดธรรมดาไปจนถึงโรคที่มีความรุนแรงมาก ในโรคระบบทางเดินหายใจเฉียบพลัน (SARS-CoV2) พบเชื้อครั้งแรกปลายปี 2562 ที่ตลาดอาหารทะเลในเมืองอู่ฮั่น ประเทศจีน และแพร่ระบาด เกือบทุกประเทศทั่วโลก มากกว่า 199 ล้านราย และมีผู้เสียชีวิต 4 ล้านราย จาก 220 ประเทศ นับเป็นการระบาดครั้งใหญ่ที่สุดครั้งหนึ่งของโลก ส่งผลกระทบต่อการจัดบริการรักษาพยาบาลให้กับผู้ป่วย การป้องกันการติดเชื้อและวางแผนการจัดบริการทางการแพทย์วิถีใหม่ (New Normal Medical Service) ด้วยการเตรียมพร้อมรองรับการดูแลผู้ป่วยโรคโควิด-19และกลุ่มผู้ป่วยที่เป็นกลุ่มเสี่ยงรวมถึงผู้สูงอายุที่ปกติมีร่างกายอ่อนแอ ภูมิคุ้มกันต่ำเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว

จะเห็นได้ว่าโรคโควิด-19 มีผลกระทบต่อผู้สูงอายุอย่างมากมาย ทั้งในมิติด้านร่างกาย สุขภาพจิต สังคม และเศรฐกิจ ซึ่งหากมองในภาพอำเภอและตำบลพบผู้ป่วยโควิด-19 ในเขตอำเภอเมืองปทุมธานี จำนวน 758 ราย ขณะที่ตำบลบ้านกลางมีผู้สูงอายุที่เป็นกลุ่มเสี่ยงจำนวน 462 ราย (องค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี , 2561) ซึ่งเป็นวัยที่มีโรครุมเร้า ภูมิคุ้มกันโรคต่ำ อีกทั้งอ่อนแอทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม ซึ่งมีความ เปราะบางทางธรรมชาติอยู่แล้ว มิหนำซ้ำยังต้องมารับมือกับโรคระบาดอย่างใหญ่หลวง ก่อให้เกิดความเครียดสะสมทางอารมณ์อย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้อาจละเลยการดูแลตนเองได้ในระยะหัวเลี้ยวหัวต่อของการระบาดของโรค เพราะฉะนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมของผู้สูงอายุ เพื่อให้มีพฤติกรรมป้องกันตนเองอย่างถูกต้องและเหมาะสม รวมทั้งให้ปลอดภัยจากเชื้อโควิด19 อันจะทำให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีในวิถีที่ยั่งยืน

วัตถุประสงค์

1.เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากโรคโควิด-19 ของผู้สูงอายุ

2.เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคล ความรู้ ทัศนคติกับพฤติกรรมในการป้องกันตนเองจากโรคโควิด-19 ของผู้สูงอายุ

2.วิธีการศึกษา

ประชากร (Population)

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือผู้สูงอายุที่มีอายุระหว่าง 60-74 ปี ที่อาศัยอยู่ในตำบลบ้านกลาง อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี ประชากรที่ใช้ในการศึกษา จำนวนทั้งหมด 462 คน (ข้อมูลจากHDC สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดปทุมธานี : 2565)

กลุ่มตัวอย่าง (Sampling)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาผู้วิจัยได้กำหนดขนาดตัวอย่าง ประมาณสัดส่วนกลุ่มตัวอย่าง ใช้สูตร ทาโร่ ยามาเน่ Taro Yamane, โดยวิธีการคิดคำนวณได้กลุ่มตัวอย่าง 214 คน

ขั้นตอนต่อไป เพื่อให้มีความชัดเจนในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การสุ่มอย่างมีระบบ (Systematic sampling) โดยการนำบ้านเลขที่ของผู้สูงอายุในหมู่บ้านทุ่งตาล จำนวน 214 คน มาเรียงลำดับจากบ้านเลขที่น้อยไปยังบ้านเลขที่มาก จากนั้นสุ่มบ้านเลขที่ออกเป็นช่วงๆที่เท่ากันจากสัดส่วนที่คำนวณไว้ แล้วสุ่มบ้านเลขที่หน่วยแรก ส่วนหน่วยต่อๆไปนับจากช่วงสัดส่วนที่คำนวณไว้ จะได้บ้านเลขที่ของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 214 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามในพื้นที่เทศบาลตำบลบ้านกลาง ประกอบไปด้วย 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบไปด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ประสบการณ์การทำงาน แบบสอบถามเป็นแบบให้เลือกตอบ (Check list) และเติมข้อความ (Open ended) จำนวน 7 ข้อ

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามด้านความรู้ ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยคะแนนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากโรคโควิด-19 ของผู้สูงอายุ โดยใช้เกณฑ์แบ่งอันตรภาคชั้น (Class Interval) อิงกลุ่มของ Best

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามด้านทัศนคติ แบบสอบถามนี้เป็นแบบมาตราส่วน ประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคอร์ส (Likert) มี 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด , 2549) จำนวน 10 ข้อ เป็นแบบให้เลือกตอบประกอบด้วย น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก มากที่สุด

ส่วนที่ 4 เป็นแบบสอบถามด้านพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากโรคโควิด-19 เป็นแบบมาตราส่วน ประมาณค่า (Rating Scale) มี 3 ระดับ เป็นแบบให้เลือกตอบประกอบด้วย ปฏิบัติน้อยที่สุด ปฏิบัติบางครั้ง ปฏิบัติทุกครั้ง (บุญชม ศรีสะอาด, 2549) จำนวน 10 ข้อ

การสร้างและการทดสอบเครื่องมือ

1. ศึกษา แนวคิด ทฤษฎี และทบทวนวรรณกรรม งานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ทั้งงานวิจัยในประเทศ และงานวิจัยต่างประเทศเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือในการวิจัยในครั้ง 2. กำหนดประเด็นต่าง ๆ ที่ตรวจสอบแล้วนำมาเขียนเป็นข้อคำถาม ประกอบไปด้วย 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน จำนวน 10 ข้อ ส่วนที่ 2 ปัจจัยด้านความรู้ในการป้องกันตนเองจากโรคโควิด-19 จำนวน 10 ข้อ ส่วนที่ 3 ปัจจัยด้านทัศนคติในการป้องกันตนเองจากโรคโควิด-19 จำนวน 10 ข้อ ส่วนที่ 4 ปัจจัยด้านพฤติกรรมในการป้องกันตนเองจากโรคโควิด-19 จำนวน 10 ข้อ

การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และความสอดคล้องของข้อคำถามโดยผู้วิจัย นำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่านได้แก่

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ติดต่อขออนุมัติหนังสือ จากมหาวิทยาลัยปทุมธานี ถึงเทศบาลตำบลบ้านกลาง อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการทำวิจัย และขออนุญาตเก็บข้อมูล
2. ชี้แจงวัตถุประสงค์ในการทำวิจัย ให้กลุ่มตัวอย่างรับทราบ และขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม หากกลุ่มตัวอย่างมีข้อสงสัยเกี่ยวกับข้อคำถามก็จะอธิบายเพิ่มเติม
3. ดำเนินการเก็บข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างประเมินเอง กรณีที่มีข้อจำกัด เรื่องการอ่านหนังสือ ผู้วิจัยจะอ่านแบบสอบถามให้ฟังและตอบแบบสอบถามทีละข้อ โดยผู้วิจัยจะเป็นผู้กรอกข้อมูลลงในแบบสอบถามให้
4. นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์
5. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย

นำข้อมูลจากแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้ง 4 ส่วนมาหาความสัมพันธ์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการประมวลผลโดยกำหนดระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในการทดสอบสมมติฐานสำหรับการวิจัยครั้งนี้ และดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ที่ใช้ในการอธิบายลักษณะปัจจัยส่วนบุคคล ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมในการป้องกันโรคโควิด-19 ได้แก่ จำนวนร้อยละ (Percent) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ได้แก่การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product moment correlation coefficient) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม ทีละคู่ (Bivariate Analysis) ซึ่งตัวแปรทั้ง 2 มีระดับการวัดไม่ต่ำกว่าช่วงสเกล (Interval Scale) หรืออัตราส่วนสเกล (Ratio Scale) และมีการแจกแจงที่แบบปกติ

ใช้สถิติ Spearman Correlation หรือการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ สเปียร์แมน ในการหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตามทีละคู่ (Bivariate Analysis) ซึ่งตัวแปรทั้ง 2 แบบ มีระดับการวัดไม่ต่ำกว่าช่วงสเกล (Interval Scale) หรืออัตราส่วนสเกล (Ratio Scale) และมีการแจกแจงที่แบบไม่ปกติระดับนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ .05

ผู้จัดทำการศึกษาวิจัย ได้นำตัวแปรต้นได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ทุกตัวที่ต้องการวิเคราะห์จับคู่กับ ตัวแปรตามทีละตัว 2 ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรม ในการควบคุมการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 ตัวนี้ ผู้จัดทำการศึกษาวิจัยได้นำตัวแปรต้น ทุกตัวแปรที่ต้องการ นำมาวิเคราะห์จับคู่กับตัวแปรตามทีละตัว โดยใช้การทดสอบนัยสำคัญทางสถิติแบบสองทาง (Two-tailed) การกำหนดค่าความมีนัยสำคัญทางสถิติ (Level of Significant) ที่ระดับ 0.05 ถ้าค่า P-value น้อยกว่า 0.05 แสดงว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นกับ ตัวแปรตามแต่ละคู่ เป็นค่าความนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับเกณฑ์การแบ่งระดับคะแนนค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ได้แบ่งตามเกณฑ์การวัดระดับคะแนนของ Elifson, Richard & Haber. (1990). ซึ่งมีค่า r ตั้งแต่ –1 ถึง +1 แบ่งระดับได้ดังนี้

r = 0	หมายถึง ไม่มีความสัมพันธ์ (No Relationship)
r = 0.01 ถึง 0.30	หมายถึง มีความสัมพันธ์ต่ำ (Weak Relationship)
r = 0.31 ถึง 0.70	หมายถึง มีความสัมพันธ์ปานกลาง (Moderate Relationship)
r = 0.71 ถึง 0.99	หมายถึง มีความสัมพันธ์สูง (Strong Relationship)
r = 1	หมายถึงมีความสัมพันธ์สูงมาก (Perfect Relationship)

การนำเสนอ ใช้ค่าบอกระดับความสัมพันธ์ Coefficient of correlation (r) ของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์และค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย และกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ .05

3.ผลการศึกษา

การวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากโรคโควิด-19 ของผู้สูงอายุ ตำบลบ้านกลาง อำเภอเมืองปทุมธานี การวิเคราะห์ผลการวิจัยนำเสนอตามลำดับดังนี้

ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ประสบการณ์การทำงาน

คุณลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
หญิง	148	69.2
ชาย	66	30.8
รวม	214	100.0
อายุ (ปี)		
อายุระหว่าง 70-74 ปี	100	46.7
อายุระหว่าง 65-69 ปี	88	41.1
อายุระหว่าง 60-64 ปี	26	12.2
รวม	214	100.0
Mean =68.4, S.D. = 3.7, Max =74.0 , Min =60.0		
สถานภาพการสมรส		
สมรส มีบุตร	107	50.0
หม้าย	67	31.3
โสด	18	8.4
สมรส ยังไม่มีบุตร	11	5.1
หย่าร้าง / แยกกันอยู่	11	5.1
รวม	214	100.0
ประสบการณ์การทำงาน		
5 ปีขึ้นไป	120	56.1
4-5 ปี	45	21.0
2-3 ปี	45	21.0
2-3 ปี	45	21.0
1-2 ปี	3	1.4
น้อยกว่า 1 ปี	1	0.5

คุณลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
อาชีพ		
รับจ้าง	59	27.6
เกษตรกร	52	24.3
ค้าขาย	49	22.9
แม่บ้าน	36	16.8
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	7	3.3
อื่นๆระบุ	6	2.8
เกษียณ/ข้าราชการบำนาญ	5	2.3
รวม	214	100.0
รายได้ต่อเดือน		
น้อยกว่า 5,000 บาท	103	48.1
5,000 – 9,999 บาท	57	26.6
ไม่มีรายได้	47	22.0
15,001 – 20,000 บาท	7	3.3
รวม	214	100.0

จากตาราง 1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 69.2 กลุ่มอายุส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 70-74 ปี จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 46.7 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อยกว่ามัธยมศึกษา จำนวน 196 คน คิดเป็นร้อยละ 91.6 ลักษณะงานส่วนใหญ่เป็นอาชีพรับจ้าง จำนวน 59 คนคิดเป็นร้อยละ 27.6 และประสบการณ์การทำงานส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 5 ปีขึ้นไป จำนวน 120 คนคิดเป็นร้อยละ 56.1

ตารางที่ 2 แสดงระดับความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากโรคโควิด – 19 ของผู้สูงอายุ ตำบล บ้านกลาง อำเภอเมือง ปทุมธานี (n = 214)

จากตาราง พบว่าภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 2.458; S.D. = 0.255) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากโรคโควิด-19 ของผู้สูงอายุ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ด้านทัศนคติเกี่ยวกับการป้องกันตนเองจากโรคโควิด-19ของผู้สูงอายุ ($\bar{x}$= 4.222; S.D. = 0.438) รายด้านต่อมา คือ ด้านพฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อโรคโควิด-19ของผู้สูงอายุ ($\bar{x}$ = 2.429; S.D. = 0.254) ด้านความรู้เกี่ยวกับการป้องกันตนเองจากโรคโควิด-19ของผู้สูงอายุ อยู่ในระดับน้อย ($\bar{x}$ = 0.721; S.D. = 0.074)

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากโรคโควิด-19 ของผู้สูงอายุ ตำบลบ้านกลาง อำเภอเมืองปทุมธานี	($\bar{x}$)	**S.D.**	**การแปลผล**
1.ด้านความรู้เกี่ยวกับการป้องกันตนเองจากโรคโควิด-19 ของผู้สูงอายุ	0.721	0.074	น้อย
2.ด้านทัศนคติเกี่ยวกับการป้องกันตนเองจากโรคโควิด-19 ของผู้สูงอายุ	4.222	0.438	มากที่สุด
3.ด้านพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากโรคโควิด-19ของผู้สูงอายุ	2.429	0.254	ระดับสูง

ตารางที่ 3 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันระหว่างค่าตัวแปรอิสระกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากโรคโควิด-19

จากตาราง พบว่า ปัจจัยด้านความรู้มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากโรคโควิด-19 ในระดับต่ำ (r =- 0.139, P-Value 0.042) และปัจจัยด้านทัศนคติกับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากโรคโควิด-19 มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากโรคโควิด-19 ในระดับปานกลาง (r =- 0.474, P-Value 0.000)

ความสัมพันธ์	ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากโรคโควิด-19 ของผู้สูงอายุ		
	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (r)	p-value	ระดับความสัมพันธ์
1.ความรู้	-0.139*	0.042	มีความสัมพันธ์ต่ำ
2.ทัศนคติ	0.474**	0.000	มีความสัมพันธ์ปานกลาง

** มีความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

* มีความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ทดสอบสมมติฐาน

1.ปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ที่มีผลต่อความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากโรคโควิด-19 ของผู้สูงอายุ

ตารางที่ 4 วิเคราะห์ผลการทดสอบสมมติฐานของปัจจัยส่วนบุคคลจำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ประสบการณ์ทำงาน ที่มีผลต่อความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากโรคโควิด-19 ของผู้สูงอายุ

ปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากโรคโควิด-19 ของผู้สูงอายุ	ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากโรคโควิด-19 ของผู้สูงอายุ(n=214)		
	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (r)	p-value	ระดับความสัมพันธ์
1.เพศ	-0.100	0.143	ไม่มี
2.อายุ	0.088	0.199	ไม่มี
3.สถานภาพสมรส	-0.078	0.255	ไม่มี
4.ระดับการศึกษา	-0.069	0.317	ไม่มี
5.อาชีพ	-0.227**	0.001	ต่ำ
6.รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	0.044	0.525	ไม่มี
7.ประสบการณ์ทำงาน	0.293**	0.000	ต่ำ

** มีความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

* มีความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 4 ผลการทดสอบสมมติฐานของปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษาของผู้สูงอายุ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมป้องกันโรคโควิด-19 ส่วนอาชีพ ประสบการณ์ทำงานของผู้สูงอายุ มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำกับพฤติกรรมป้องกันโรคโควิด-19 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.01 (r=-.227,p-value=0.001 และ r=-0.293,p-value=.000) เป็นไปตามสมมติฐานการข้อที่ 1

2.ปัจจัยด้านความรู้ ทัศนคติมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการป้องกันตนเองจากโรคโควิด-19

จากตารางที่ 4.2.6 ผลการทดสอบสมมติฐานของปัจจัยด้านความรู้ ทัศนคติ พบว่าปัจจัย ความรู้ ทัศนคติ ของผู้สูงอายุ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมป้องกันโรคโควิด-19 ในระดับต่ำและปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ < 0.05 ต่ำ (r =- 0.139, P-Value 0.042 และ r =- 0.474, P-Value 0.000) เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2

4. สรุปผลและวิจารณ์ผล

การอภิปรายผล

จากผลการศึกษาวิจัยซึ่งสามารถอภิปรายผล ตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

ปัจจัยส่วนบุคคล จำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษาของผู้สูงอายุ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมป้องกันโรคโควิด-19 สำหรับ อาชีพ ประสบการณ์ทำงานของผู้สูงอายุ มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำกับพฤติกรรมป้องกันโรคโควิด-19 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < .01 (r=-.227,p-value=.001 และ r=-.293,p-value=.000) เป็นไปในทิศทางเดียวกับณัฏวรรณ คำแสน (2564:44) ที่ศึกษาความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมในการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อไวรัสโควิด-19 ของประชาชนในเขตอำเภออู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี อธิบายว่า ระดับการศึกษา ความรู้ และทัศนคติเกี่ยวกับการติดเชื้อไวรัสโควิด-19 มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำมากกับพฤติกรรมในการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อไวรัสโควิด-19 ของ ประชาชนในเขตอำเภออู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (r = 0.10, 0.18, และ 0.16 ตามลำดับ) และพฤติกรรมการป้องกันโรคจากไวรัสโคโรนา2019 ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ของนารีมะห์ แวปูเตะ,ดันธมาทน์ กาญจนภูมิและกัลยา ตันสกุล,(2564:37) อธิบายได้ว่าด้านความรู้เกี่ยวกับโรคไวรัสโคโรนา 2019 การรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดโรค ไวรัสโคโรนา 2019 และทัศนคติในการป้องกันตัวเองจากโรคไวรัสโคโรนา 2019 มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม การป้องกันโรคไวรัสโคโรนา 2019 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาในระดับต่ำ (r=-.361, r=.496 และ r=.325 ตามลำดับ) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และการรับรู้ประโยชน์ของการปฏิบัติตัวในการป้องกัน โรคไวรัสโคโรนา2019 มีความสัมพันธ์กับกับพฤติกรรมการป้องกันโรคไวรัสโคโรนา2019 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาในระดับปานกลาง (r=.546) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ผู้สูงอายุในตำบลบ้านกลาง อำเภอเมืองปทุมธานี ส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันตนเองจากโรคโควิด-19มีความสัมพันธ์ระดับต่ำซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฏฐวรรณ คำแสน (2564) ศึกษาระดับของความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อไวรัสโควิด-19 ตลอดจนความสัมพันธ์กับปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนใน อำเภออู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่าระดับการศึกษา ความรู้ และทัศนคติมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการป้องกันตนเอง จากการติดเชื้อไวรัสโควิด-19อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ0.05 และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ครัญชนก พันธ์สุมา,พงษ์สิทธิ์ บุญรักษา (2564) ศึกษาความรู้ ทัศนคติและพฤติกรรมการป้องกันโควิด-19 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยของความรู้อยู่ใน ระดับปานกลาง ทัศนคติและพฤติกรรมการป้องกันโควิด-19 อยู่ในระดับดี กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมอยู่ ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 62.4, 71.3 และ 72.4 ตามลำดับ พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างความรู้กับทัศนคติ (r_s= 0.49) ความรู้กับพฤติกรรม (r_s = 0.47) และทัศนคติกับพฤติกรรม (r_s = 0.79)ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการป้องกันโควิด-19 ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และช่องทางการรับข้อมูลโควิด-19 ผ่านอินเตอร์เน็ต/สื่อสังคมออนไลน์(r=.10,.18,และ.16 ตามลำดับ)ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.81

เมื่อพิจารณาทัศนคติเกี่ยวกับการป้องกันตนเองจากโรคโควิด-19ของผู้สูงอายุ ทัศนคติเกี่ยวกับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากโรคโควิด-19มีความสัมพันธ์ระดับต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฏฐวรรณ คำแสน (2564) ศึกษาระดับของความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการ ป้องกันตนเองจากการติดเชื้อไวรัสโควิด-19 ตลอดจนความสัมพันธ์กับปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนใน อำเภออู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรีพบว่า ระดับการศึกษา ความรู้ และทัศนคติมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการป้องกันตนเอง จากการติดเชื้อไวรัสโค

วิด-19 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ0.05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดรัณชนก พันธ์สุมา,พงษ์สิทธิ์ บุญรักษา (2564) ศึกษาความรู้ ทัศนคติและพฤติกรรมการป้องกัน โควิด-19ของประชาชนในตำบลปรุใหญ่ อำเมือง จังหวัดนครราชศรีมา พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยของความรู้อยู่ใน ระดับปานกลาง ทัศนคติและพฤติกรรมการป้องกันโควิด-19 อยู่ในระดับดี กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมอยู่ ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 62.4, 71.3 และ 72.4 ตามลำดับ พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างความรู้กับทัศนคติ (rs= 0.49) ความรู้กับพฤติกรรม (rs = 0.47) และทัศนคติกับพฤติกรรม (rs = 0.79)ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการป้องกันโควิด-19 ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และช่องทางการรับข้อมูลโควิด-19 ผ่านอินเตอร์เน็ต/สื่อสังคมออนไลน์(r=.10,.18,และ.16 ตามลำดับ)ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.81 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สราลี สนธิจันทร์, วิรัตน์ สนธิจันทร์(2564) เพื่อศึกษาการลดภาวะเสี่ยงต่อการเสียชีวิตของผู้สูงอายุทำได้ด้วยการให้คำแนะนำการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันและลดการแพร่เชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการเปิดรับสื่อ ทัศนคติ และพฤติกรรมการป้องกันความเสี่ยง 2) เปรียบเทียบลักษณะทางประชากรที่มีผลต่อการเปิดรับสื่อ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสื่อ ทัศนคติ และพฤติกรรมการป้องกันความเสี่ยงของผู้สูงอายุในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 กำหนดขนาดตัวอย่างแบบไม่ทราบจำนวนประชากรแน่นอน จำนวน 420 คน และใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม ที่มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.87 เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการลงพื้นที่ภาคสนามนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาหาค่าร้อยละค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานด้วยการแจกแจงแบบที t-test วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวและสถิติสหสัมพันธ์แบบเพียร์สันพบว่า กลุ่มตัวอย่างเปิดรับสื่ออยู่ในระดับปานกลาง มีทัศนคติและพฤติกรรมต่อการป้องกันความเสี่ยงในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อยู่ในระดับมากโดยมีระดับการศึกษา และรายได้แตกต่างกันทำให้การเปิดรับสื่อในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แตกต่างกัน และความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสื่อ ทัศนคติ และพฤติกรรมการป้องกันความเสี่ยงในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีความสัมพันธ์กันทางบวก ดังนั้นจึงควรมีการวางแผนการใช้สื่อ การเลือกใช้สื่อและวิธีการสื่อสารให้สอดคล้อง เหมาะสมกับลักษณะทางประชากร และใช้สื่อเพื่อให้ข้อมูลข่าวสารประชาสัมพันธ์อย่างหลากหลายน่าสนใจ เผยแพร่แบบเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง

สำหรับพฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อโรคโควิด-19ของผู้สูงอายุ ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมเกี่ยวกับการป้องกันตนเองจากโรคโควิด-19มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับแนวคิดของ ของ ณัฏฐวรรณ คำแสน (2564) ศึกษาระดับของความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการ ป้องกันตนเองจากโรคโควิด-19 ตลอดจนความสัมพันธ์กับปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนใน อำเภออู่ทองจังหวัดสุพรรณบุรีพบว่า ระดับการศึกษา ความรู้ และทัศนคติมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการป้องกันตนเอง จากโรคโควิด-19อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ0.05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดรัณชนก พันธ์สุมา,พงษ์สิทธิ์ บุญรักษา (2564) ศึกษาความรู้ ทัศนคติและพฤติกรรมการป้องกันโควิด-19ของประชาชนในตำบลปรุใหญ่ อำเมือง จังหวัดนครราชศรีมา พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยของความรู้อยู่ในระดับปานกลาง ทัศนคติและพฤติกรรมการป้องกันโควิด-19 อยู่ในระดับดี กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมอยู่ ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 62.4, 71.3 และ 72.4 ตามลำดับ พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างความรู้กับทัศนคติ (rs= 0.49) ความรู้กับพฤติกรรม (rs = 0.47) และทัศนคติกับพฤติกรรม (rs = 0.79)ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการป้องกันโควิด-19 ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และช่องทางการรับข้อมูลโควิด-19 ผ่านอินเตอร์เน็ต/สื่อสังคมออนไลน์(r=.10,.18,และ.16 ตามลำดับ)ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.81และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กุลวดี กุลสุนทร, เกศรินทร์ วิงพัฒน์,โชติ บดีรัฐ(2564) เพื่อศึกษาแนวทางการดูแลผู้สูงอายุในช่วงที่มีการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ทั้งในประเทศไทยและในต่างประเทศ เพื่อนำมาวิเคราะห์แนวทางการดูแลผู้สูงอายุกลุ่มเสี่ยงในช่วงสถานการณ์ covid-19 ในประเทศไทยพบว่า ผู้สูงอายุเป็นกลุ่มเสี่ยงต่อการเกิดโรคและส่งผลต่อการเกิดอาการอย่างรุนแรงมากกว่ากลุ่มวัยอื่น เนื่องจากผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีโรคประจำตัวมีสภาพร่างกายที่ไม่แข็งแรง มีภูมิคุ้มกันลดลงตามวัยจึงมีความเสี่ยงในด้านสุขภาพและต้องการการดูแลที่มากกว่า ดังนั้นผู้สูงอายุจึงควรเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเอง ได้แก่ การดูแลสุขภาพในด้านอาหาร การออกกำลังกาย ด้านอารมณ์และพักผ่อนให้เพียงพอ เพื่อให้ร่างกายแข็งแรงมีภูมิคุ้มกันที่ดี ส่วนในด้านการป้องกันการแพร่ระบาดของโรค covid-19 ทำได้ด้วยการหมั่นล้างมือบ่อยๆ สวมหน้ากากผ้าหรือหน้ากากอนามัยทุกครั้งหากออกนอกบ้าน ลดการสัมผัสของผู้คนควรลดกิจกรรมทางสังคมและรีบเข้ารับวัคซีนตามสิทธิของตนเองให้เร็วที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สราลี สนธิจันทร์, วิรัตน์ สนธิจันทร์(2564) เพื่อศึกษาการลดภาวะเสี่ยงต่อการเสียชีวิตของผู้สูงอายุทำได้ด้วยการให้คำแนะนำการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันและลดการแพร่เชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการเปิดรับสื่อ ทัศนคติ และพฤติกรรมการป้องกันความเสี่ยง 2) เปรียบเทียบลักษณะทางประชากรที่มีผลต่อการเปิดรับสื่อ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการ

เปิดรับสื่อ ทัศนคติ และพฤติกรรมการป้องกันความเสี่ยงของผู้สูงอายุในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 กำหนดขนาดตัวอย่างแบบไม่ทราบจำนวนประชากรแน่นอน จำนวน 420 คน และใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.87 เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการลงพื้นที่ภาคสนามนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาหาค่าร้อยละค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานด้วยการแจกแจงแบบที t-test วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวและสถิติสหสัมพันธ์แบบเพียร์สันพบว่า กลุ่มตัวอย่างเปิดรับสื่ออยู่ในระดับปานกลาง มีทัศนคติและพฤติกรรมต่อการป้องกันความเสี่ยงในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อยู่ในระดับมากโดยมีระดับการศึกษา และรายได้แตกต่างกันทำให้การเปิดรับสื่อในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แตกต่างกัน และความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสื่อ ทัศนคติ และพฤติกรรมการป้องกันความเสี่ยงในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีความสัมพันธ์กันทางบวก ดังนั้นจึงควรมีการวางแผนการใช้สื่อ การเลือกใช้สื่อและวิธีการสื่อสารให้สอดคล้อง เหมาะสมกับลักษณะทางประชากร และใช้สื่อเพื่อให้ข้อมูลข่าวสารประชาสัมพันธ์อย่างหลากหลาย น่าสนใจ เผยแพร่แบบเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

1 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการทำการศึกษาวิจัย

1.1 ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีความรู้ความเข้าใจ มีทัศนคติ และการปฏิบัติที่ถูกต้องในการป้องกันตนเองจากโรคโควิด-19

1.2 เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานให้กับหน่วยงานด้านสาธารณสุขหรือภาครัฐ ได้เป็นข้อมูลที่จะนำไปเป็นนโยบายในการส่งเสริมให้ความรู้ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้สูงอายุเพื่อป้องกันตนเองจากโรคโควิด-19

1.3 ประเด็นด้านความรู้เกี่ยวกับการป้องกันตนเองจากโรคโควิด-19 ของผู้สูงอายุอยู่ในระดับที่ต่ำ ดังนั้นควรมีการจัดอบรมเกี่ยวกับความรุนแรงของโรคจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้สูงอายุตระหนักถึงการป้องกันตนเองจากโรคมากขึ้น

1.4 ผู้สูงอายุมีทัศนคติด้านพฤติกรรมป้องกันตนเองจากโรคโควิด19 อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งหน่วยงานทางด้านสาธารณสุขควรใช้เป็นแนวทางจากผลของการวิจัยเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลดีต่อพฤติกรรมการป้องกันตนเองอย่างถูกต้องและเหมาะสมอย่างยั่งยืน

2 ข้อเสนอแนะการทำการศึกษาวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะผู้สูงอายุที่มีอายุในช่วง 60 – 74 ปี หมู่ 1 บ้านทุ่งตาล ตำบลบ้านกลาง อำเภอเมืองปทุมธานีเท่านั้น ควรทำการศึกษาวิจัยเรื่องนี้กับกลุ่มตัวอย่างอื่นๆ อาทิเช่น เด็ก หรือผู้ที่มีโรคประจำตัว เพื่อให้ทราบว่ามีปัจจัยใดที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากโรคโควิด-19 ในกลุ่มตัวอย่างที่ต่างกัน

2.2 ควรมีการศึกษาตัวแปรอื่นๆที่มีผลต่อพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากโรคโควิด-19 ของผู้สูงอายุ บ้านทุ่งตาล ตำบลบ้านกลาง อำเภอเมืองปทุมธานี เช่น ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม

2.3 ควรมีการศึกษาผลกระทบจากโรคโควิด-19 เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาเตรียมความพร้อมในการป้องกันการระบาดครั้งใหม่ที่อาจเกิดขึ้น

2.4 ควรมีการศึกษาเพื่อพัฒนารูปแบบในการป้องกันตนเองจากโรคโควิด-19 ของผู้สูงอายุ โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนและใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนแบบยั่งยืนต่อไป

อ้างอิง

จันทนา รณฤทธิวิชัย . (2560) . **การเปลี่ยนแปลงของร่างกายและจิตใจของผู้สูงอายุ** . สืบค้นเมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม

*ณัฏฐวรรณ คำแสน. (2564) .**ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมในการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อไวรัสโควิด-19 ของประชาชนในเขตอำเภอผู้ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี** จากวารสารวิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 มกราคม- เมษายน 2564หน้า 44 เป็นบทความวิจัย*

*ครัญชนก พันธ์สุมา,พงษ์สิทธิ์ บุญรักษา. (2564) . **ความรู้ทัศนคติและพฤติกรรมการป้องกันโควิด-19 ของ ประชาชนในตำบลปรุใหญ่อำเภอเมืองจังหวัดนครราชสีมา.** วารสารศรีนครินทร์เวชสาร : ปี ที่36 ฉบับที่ 5*

นารีมะห์ แวปูเตะ,คันธมาทน์ กาญจนภูมิและกัลยา ตันสกุล .(2564) . **พฤติกรรมการป้องกันโรคจากไวรัสโคโรนา2019** จากวารสารสภาการสาธารณสุขชุมชน ปีที่3 ฉบับที่2 หน้า37

*ธนัยภรณ์ วิริยา. (2564) . **การศึกษาทัศนคติของนักศึกษาสาขาการตลาด ห้อง MK401 ที่มีต่อวิชาการ ประชาสัมพันธ์เบื้องต้น** . สืบค้นเมื่อวันที่ 10 มิถุนายน 2565 จาก https://shorturl.asia/cOF2v*

*นาตยา อดกลั้น. (2561) . **ความรู้และการปฏิบัติตัวของผู้ป่วยเบาหวานที่มีภาวะน้ำตาลในเลือดสูง โรงพยาบาลสุวรรณภูมิ** . วารสารการพยาบาล สุขภาพและการศึกษา : ปีที่1ฉบับที่1*

ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทัศนคติ กับพฤติกรรมในการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อโรคโควิด- 19 ของผู้ป่วยโรคเบาหวาน ตำบลบ้านกลาง อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี

Relationship between knowledge, attitude, and behavior in self-protection against COVID-19 infection among diabetes mellitus patients in Ban Klang Sub-district, Mueang Pathumthani District, Pathumthani province

ศศิกานต์ สิงห์พุ้ย[1*]
Sasikan singpuy
คณิศร์ณิชา นฤวัตไพศาล[1]
Kanitnicha Naruevatphisa
ปริยฉัตร อุ่นสงคราม[1]
Pariyachat Unsongkram
ลมัยพร ประสารวงษ์[1]
Lamiphon Pasanwong
ศิริชัย จันพุ่ม[2]
Sirichai Junphum
[1*]นักศึกษาสาธารณสุข คณะสหเวชศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี
[2]สาขาวิชา สาธารณสุขศาสตร์ คณะสหเวชศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี
Corresponding e-mail: 6201110977010@ptu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ ทีมผู้ศึกษาใช้วิธีการวิจัยเชิงพรรณนา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทัศนคติ กับพฤติกรรมในการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อโรคโควิด- 19 ของผู้ป่วยโรคเบาหวาน ตำบลบ้านกลาง อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี ประชากรเป็นผู้ป่วยโรคเบาหวาน ตำบลบ้านกลาง คำนวณกลุ่มตัวอย่างตามแนวคิดของแดเนียล สุ่มอย่างเป็นระบบจำนวน 218 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน และมีค่าดัชนีความสอดคล้อง ได้เท่ากับ 0.65 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ จำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ สถิติสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการศึกษา พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทัศนคติ กับพฤติกรรมในการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อโรคโควิด-19 ของผู้ป่วยโรคเบาหวาน ตำบลบ้านกลาง อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านพฤติกรรมการป้องกันตนเอง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.28; S.D. = 0.41) รองลงมา คือ ด้านทัศนคติ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$= 4.16; S.D. = 0.36) และด้านความรู้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 0.79; S.D. = 0.07) ตามลำดับ นอกจากนี้ ด้านความรู้เกี่ยวกับการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อโรคโควิด-19 มีความสัมพันธ์ระดับต่ำทางลบกับพฤติกรรมในการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อโรคโควิด-19 ของผู้ป่วย (r = -0.16)) อย่างไรก็ตาม ด้านทัศนคติเกี่ยวกับการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อโรคโควิด-19 ของผู้ป่วยโรคเบาหวาน มีความสัมพันธ์ระดับต่ำ ทางบวกกับพฤติกรรมในการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อโควิด-19 ของผู้ป่วยโรคเบาหวาน (r = 0.14) ควรนำไปเป็นเป็นนโยบายในการส่งเสริมการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้ป่วยโรคเบาหวานต่อไป

คำสำคัญ : โควิด-19 ผู้สงอายุ โรคเบาหวาน ความรู้ ทัศนคติ พฤติกรรม

Abstract

This research used a descriptive research method, aimed to study the relationship between knowledge, attitude and behavior in self-protection against COVID-19 infection among diabetic patients in Ban Klang Sub-district, Mueang Pathum Thani District, Pathum Thani Province. The population consisted of diabetes mellitus patients in the Ban Klang Sub-district. The sample was calculated using Daniel's concept and included 218 subjects who were systematically randomized.

The instrument used was a questionnaire, the quality of which was assessed by three experts, and the conformity index was 0.65. Data were evaluated descriptive statistics, such as number, percentage, mean, and standard deviation as well as using inferential statistics, such as Pearson's correlation statistics. The study's findings revealed a correlation between knowledge, attitude, and behavior in self-protection against COVID-19 infection among diabetes mellitus patients in Ban Klang Sub-district, Mueang Pathum Thani District, and Pathum Thani Province. The behavior with the highest mean was self-defense behavior ($\bar{x}$= 4.28; S.D. = 0.41), followed by attitude ($\bar{x}$= 4.16; S.D. = 0.36) and knowledge ($\bar{x}$ = 0.79; S.D. = 0.07) respectively. Additionally, there is a weak negative correlation between patient self-protection behavior against COVID-19 infection and knowledge of self-protection against infection (r = -0.16). However, there is little correlation between attitudes for self-protection against COVID-19 infection in diabetes mellitus patients with positive measures you can take to prevent getting infected by COVID-19 from diabetes mellitus patients (r = 0.14). It ought to be established as a rule to encourage diabetes mellitus patients to improve their behavior.

Keywords: COVID-19, Older, Diabetes Mellitus, Knowledge, Attitude, Behavior

บทนำ

การระบาดของเชื้อไวรัสโคโรน่า 2019 (Coronary Virus Disease-2019) หรือโควิด-19 (Covid-19) ได้เริ่มต้นเมื่อปลายปี พ.ศ. 2562 และลุกลามไปทั่วโลก สามารถสร้างความหวาดกลัวและส่งผลกระทบต่อสุขภาพ ด้านสังคมและเศรษฐกิจ และเมื่อต้นเดือนมกราคม พ.ศ. 2563 มีการระบาดทั่วโลก (pandemic) ซึ่งเป็นการติดอย่างรวดเร็วทั่วโลก ซึ่งจากการประกาศขององค์การอนามัยโลก (World Health organization 2022) ในทวีปเอเชียโควิด-19 สร้างความอันตรายด้านสาธารณสุข สังคม และเศรษฐกิจอย่างรุนแรง อย่างไรก็ตามเชื้อไวรัสโควิด-19 มีการเปลี่ยนแปลงสายพันธุ์ไปเป็น แอลฟ่า (Alpha B.1.17), เบต้า (Beta B.1.351), เดลต้า (Delta B.1.617.2) ตามลำดับ (Chu et al. 2022)

สำหรับการระบาดของโรคโควิด-19 ทั่วโลก ข้อมูลเมื่อวันที่ 27 เดือนมิถุนายน 2565 จำนวน540,923,532 ราย ตาย 6,325,785 ราย แบ่งเป็นผู้ป่วยจากประเทศทวีปยุโรป 226,208,458 รายทวีปอเมริกา 161,484,285 ราย ทวีปแปซิฟิกตะวันตก 63,676,399 ราย ทวีปเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ 58,487,043 ราย ทวีปเมดิเตอร์เรเนียน 21,960,238 ราย และทวีปแอฟริกา 9,106,345 ราย ประเทศ ที่มีผู้ป่วยมาก 5 อันดับได้แก่

1.อเมริกา 85,673,420 ราย 2.อินเดีย 43,407,046 ราย 3.บราซิล 31,890,733 ราย 4.ฝรั่งเศษ 29,495,945 ราย และ 5. เยอรมนี 27,771,911 ราย รอบแรกในประเทศไทย พบผู้ป่วยต้องสงสัยรายแรกเมื่อ วันที่ 21 มกราคม พ.ศ. 2563 เป็นนักท่องเที่ยวหญิงชาวจีนอายุ 74 ปี ซึ่งเดินทางมาถึงกรุงเทพมหานคร โดยเที่ยวบินจากนครอู่ฮั่น เมืองหลวงของมณฑลหูเป่ย์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนจีน และต่อมา ณ วันที่ 8 เมษายน พ.ศ. 2563 พบอัตราการติดเชื้อในประเทศไทย จำนวน 2,369 ราย มีผู้เสียชีวิต 30 ราย ผู้ป่วยรายใหม่ 111 ราย ในกรุงเทพมหานครและจังหวัดนนทบุรี 1,250 ราย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 101 ราย ภาคเหนือ 86 ราย ภาคกลาง 332 ราย และภาคใต้ 409 ราย (กรมควบคุมโรคกระทรวงสาธารณสุข, 2563)

ส่วนการระบาดรอบที่ 2 รอบที่ 3 ในประเทศไทยนั้น เริ่มช่วงปลายเดือนธันวาคม พ.ศ. 2563 ไปจนถึงต้นปี 2565 เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ลงพื้นที่เพื่อทำการตรวจเชิงรุก (Active case finding) มีการระบาดในทุกจังหวัดทั่วประเทศไทย มีผู้ติดเชื้อจำนวนมาก ทำให้คาดว่าการระบาด ยังคงไม่หมดไปอย่างรวดเร็วเหมือนรอบแรก รวมทั้งได้มีการฉีดวัคซีนในกลุ่มผู้สูงอายุ วัยทำงาน วัยเรียน และเด็กอายุ 5 ปีขึ้นไป ให้ครอบคลุมเพื่อให้สังคม เศรษฐกิจ กลับมาใช้ชีวิตได้ตามปกติ (New Normal)โดยเร็ว (Bantaojai et al.2022) ยอดผู้ป่วยสะสมโรคโควิด-19 ของจังหวัดปทุมธานี จำนวน 10,295 ราย ซึ่งจังหวัดปทุมธานีมีทั้งหมด 7 อำเภอ อำเภอเมืองปทุมธานี จำนวน 758 ราย อำเภอคลองหลวง จำนวน 3,773 ราย อำเภอธัญบุรี จำนวน 1713 ราย อำเภอหนองเสือ จำนวน 930 ราย อำเภอลำลูกกา จำนวน 1,530 ราย อำเภอสามโคก จำนวน 772 ราย อำเภอลาดหลุดแก้ว จำนวน 819 ราย (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดปทุมธานี .2564)

พฤติกรรมการป้องกันตนเองจากโรคโควิด-19 ประกอบด้วย แนวทางดังต่อไปนี้ การเว้นระยะห่างระหว่างบุคคล (Social Distancing) การสวมใส่หน้ากากอนามัย (Wear Mask) การล้างมือที่ถูกวิธี (Hand Wash) การตรวจวัดอุณหภูมิ (Temperate) และการตรวจโควิด-19 ด้วยตนเอง (Test Kit) หรือเรียกสั้นๆว่า DMHTT และโดยเฉพาะอย่างยิ่งหากประชาชนขาดความรู้ ทัศนคติ ที่มี

ความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อโรคโควิด-19 ของผู้ป่วยโรคเบาหวาน กลุ่มเสี่ยงซึ่งมีโอกาสเสี่ยงต่อการเสียชีวิตเพิ่มขึ้นกว่าประชาชนทั่วไป ดังนั้น การส่งเสริมให้ประชาชนมีพฤติกรรมการป้องกันตนเองที่ถูกต้องจึงเป็นบทบาทที่สำคัญของผู้ป่วยโรคเบาหวาน ซึ่งถือได้ว่าเป็นการรักษา ส่งเสริม ป้องกัน และฟื้นฟูสุขภาพตนเองที่แท้จริง (Benjamanukul et ai. 2021;กตัญญุตานนท์ et al. 2021) จากการทบทวนวรรณกรรมการวิจัย พบว่า ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการป้องกันโควิด-19 ของประชาชนในตำบลปรุใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสัมสำคัญทางสถิติระหว่างความรู้กับทัศนคติ (r =0.49) ความรู้กับพฤติกรรม (r =0.47) และทัศนคติกับพฤติกรรม(r =0.79) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับทัศนคติ และพฤติกรรมการป้องกันตนเอง เป็นต้น และการศึกษาเรื่องความรู้ ทัศนคติและพฤติกรรมในการป้องกันควบคุมโรคโควิด-19 ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก พบว่า ความรู้กับทัศนคติ(r =0.14) ความรู้กับพฤติกรรม(r =0.69)และทัศนคติกับพฤติกรรม(r =0.28) มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับความรู้ทัศนคติ และพฤติกรรมการป้องกันโควิด-19 ได้แก่ อายุ รายได้ และประสบการณ์เป็น อสม. ตามลำดับ (Phansuma et al. 2021;Janpleng et al. 2022)

จากข้อมูลการระบาดโรคโควิด-19 มีผลกระทบต่อผู้ป่วยโรคเบาหวานเป็นอย่างมาก ทั้งในตำบลบ้านกลาง อาทิ มีการพบผู้ป่วยโรคโควิด-19 ในเขตอำเภอเมืองปทุมธานี จำนวน 758 ราย ขณะที่ตำบลบ้านกลางมีผู้ป่วยโรคเบาหวานที่เป็นกลุ่มเสี่ยง จำนวน 650 ราย (ข้อมูลสถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติฯตำบลบ้านกลางจังหวัดปทุมธานี.2565) ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีภูมิคุ้มกันต่ำอยู่แล้ว และเป็นความยุ่งยากอย่างมากที่จะต้องมารับมือกับโรคโควิด-19 ที่กำลังระบาดอย่างรุนแรงในปัจจุบัน เนื่องจากผู้ป่วยโรคเบาหวานยังขาดความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมในการป้องกันตนเองที่ถูกต้องเกี่ยวกับช่องทางการแพร่กระจายของเชื้อโรค การล้างมืออย่างถูกวิธี การป้องกันการไอและการจามที่ถูกวิธี การสวมใส่หน้ากากอนามัยอย่างถูกต้อง เพราะฉะนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทัศนคติ กับพฤติกรรมในการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อโรคโควิด-19 ของผู้ป่วยโรคเบาหวาน เพื่อให้มีพฤติกรรมป้องกันตนเองอย่างถูกต้องและเหมาะสม (ปราโมทย์ ถ่างกระโทก.2563)

ดังนั้น ทีมผู้วิจัย ได้เห็นว่าความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทัศนคติ กับพฤติกรรมในการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อโรคโควิด-19 ของผู้ป่วยโรคเบาหวาน ตำบลบ้านกลาง อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี เป็นปัญหาสุขภาพที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนในพื้นที่ ประชาชนควรมีบทบาทในการพึ่งตนเองด้านสุขภาพ เพื่อช่วยลดการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ผู้ป่วยโรคเบาหวาน และเพื่ออธิบายระดับความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อโรคโควิด-19 ของผู้ป่วยโรคเบาหวาน จึงได้จัดทำวิจัยนี้ขึ้น อันจะส่งผลกระทบต่อความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมป้องกันตนเองจากการติดเชื้อโรคโควิด-19 ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1.เพื่อศึกษาความรู้ ทัศนคติ กับพฤติกรรมในการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อโรคโควิด-19 ของผู้ป่วยโรคเบาหวาน ตำบลบ้านกลาง อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี

2.เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ประสบการณ์ทำงาน ความรู้ ทัศนคติ กับพฤติกรรมในการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อโรคโควิด-19 ของผู้ป่วยโรคเบาหวาน ตำบลบ้านกลาง อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี

กรอบแนวคิดในการศึกษา

ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของบลูม (Bloom et al. 1956)มาประยุกต์ใช้ในการศึกษา โดยแนวคิดของบลูม (Bloom, 1964) ได้กล่าวไว้ว่า ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมเป็นกระบวนการที่เชื่อมโยงอย่างเป็นขั้นตอนเพื่อให้เกิดพฤติกรรมที่ต้องการซึ่งมี 3 องค์ประกอบ ได้แก่

1) ความรู้ (Knowledge) เป็นกระบวนการทางสมองที่มีขั้นตอนในการพัฒนาสติปัญญาและเกี่ยวข้องกับการรับรู้การจำข้อมูลต่าง ๆ เพื่อนำมาประกอบการตัดสินใจ

2) ทัศนคติ (Attitude) เป็นกระบวนการทางด้านจิตใจ อารมณ์ความรู้สึก ความชอบ ค่านิยม ความเชื่อ การให้คุณค่าและการแสดงออกถึงคุณลักษณะตามค่านิยมที่ยึดถือซึ่งจะบอกแนวโน้มของการกระทำและพฤติกรรมของตัวบุคคล

3) พฤติกรรม (Behavior) เป็นการแสดงออกทางร่างกายซึ่งต้องอาศัยความรู้และทัศนคติที่จะทำให้เกิดการปฏิบัติตามการรับรู้ซึ่งเป็นขั้นสุดท้ายที่ต้องใช้ระยะเวลาและการตัดสินใจ

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาใช้วิธีการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) ศึกษาแบบภาคตัดขวาง (Cross-sectional study) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทัศนคติ กับพฤติกรรมในการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อโรคโควิด-19 ของผู้ป่วยโรคเบาหวาน ตำบลบ้านกลาง อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี

ตัวแปรต้น (Independent Variables) **ตัวแปรตาม(Dependent Variables)**

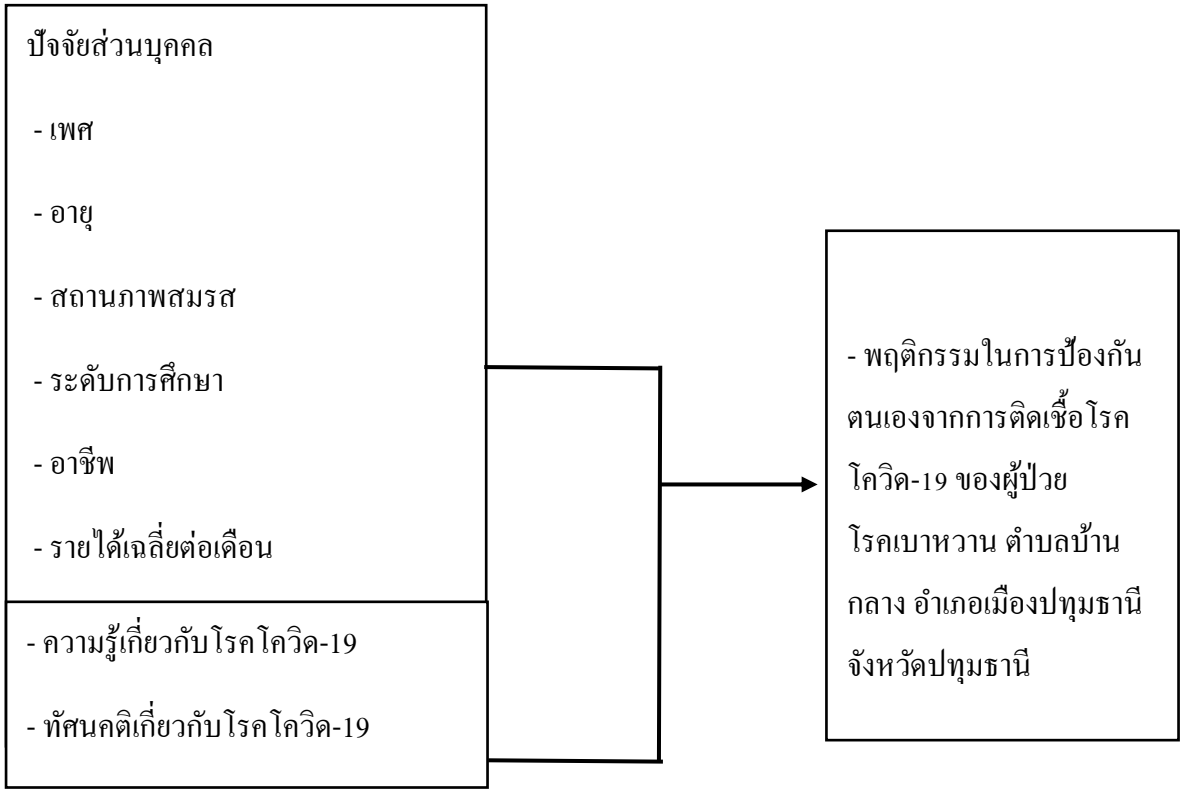

ภาพประกอบ กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

ประชากรที่ศึกษาในครั้งนี้เป็นผู้ป่วยที่ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่าเป็นโรคเบาหวาน รักษาโดยการรับประทานยาอย่างต่อเนื่องที่มีชื่อขึ้นทะเบียนรับบริการที่สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติฯ ตำบลบ้านกลาง อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี จำนวน 650 ราย (สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติฯ ตำบลบ้านกลาง.2565)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาผู้วิจัยได้กำหนดขนาดตัวอย่าง ประมาณสัดส่วนกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรตามแนวคิดของ Daniel (1970) ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 218 ราย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนแนวคิดทฤษฎีเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ประกอบด้วย 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ประสบการณ์การทำงาน

ส่วนที่ 2 แบบทดสอบความรู้ในการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อโรคโควิด-19 ของผู้ป่วยโรคเบาหวาน**แบบทดสอบเป็นแบบให้เลือกตอบ ใช่/ไม่ใช่โดยมีเกณฑ์ให้คะแนน ดังนี้**

ข้อความที่เป็นบวก	ข้อความที่เป็นลบ
1 หมายถึงใช่	**0** หมายถึง ใช่
0 หมายถึงไม่ใช่	**1** หมายถึง ไม่ใช่

เมื่อได้ค่าระดับการวัดที่ต้องการแล้ว นำมาจัดระดับความรู้ในการป้องกันโรค ได้ดังนี้

คะแนนระหว่าง 0.00 ถึง 0.33 หมายความว่า มีความรู้ในระดับน้อย

คะแนนระหว่าง 0.34 ถึง 0.66 หมายความว่า มีความรู้ในระดับปานกลาง

คะแนนระหว่าง 0.67 ถึง 1.00 หมายความว่า มีความรู้ในระดับมาก

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามทัศนคติในการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อโรคโควิด-19 ของผู้ป่วยโรคเบาหวาน **ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบประมาณค่า (Ratting Scale) ตามแนวคิดของ**

ลิเคิร์ท (Likert) 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด , 2549) คือ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย เห็นด้วยน้อยที่สุด จำนวน 10 ข้อ เกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ข้อความเชิงบวก

เห็นด้วยมากที่สุด	**ให้**	**5 คะแนน**
เห็นด้วยมาก	**ให้**	**4 คะแนน**
เห็นด้วยปานกลาง	**ให้**	**3 คะแนน**
เห็นด้วยน้อย	**ให้**	**2 คะแนน**
เห็นด้วยน้อยที่สุด	**ให้**	**1 คะแนน**

ข้อความเชิงลบ

เห็นด้วยมากที่สุด	**ให้**	**5 คะแนน**
เห็นด้วยมาก	**ให้**	**4 คะแนน**
เห็นด้วยปานกลาง	**ให้**	**3 คะแนน**
เห็นด้วยน้อย	**ให้**	**2 คะแนน**
เห็นด้วยน้อยที่สุด	**ให้**	**1 คะแนน**

เมื่อได้ค่าระดับการวัดที่ต้องการแล้ว นำมาจัดระดับทัศนคติในการป้องกันโรค ได้ดังนี้

คะแนนระหว่าง 4.22 ถึง 5.00 หมายความว่า มีความเห็นด้วยในระดับมากที่สุด

คะแนนระหว่าง 3.42 ถึง 4.21 หมายความว่า มีความเห็นด้วยในระดับมาก

คะแนนระหว่าง 2.62 ถึง 3.41 หมายความว่า มีความเห็นด้วยในระดับปานกลาง

คะแนนระหว่าง 1.81 ถึง 2.61 หมายความว่า มีความเห็นด้วยในระดับน้อย

คะแนนระหว่าง 1.00 ถึง 1.08 หมายความว่า มี มีความเห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ส่วนที่4 แบบสอบถามพฤติกรรมในการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อโรคโควิด-19 ของผู้ป่วยโรคเบาหวาน **แบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบประเมินค่า (Ratting Scale) ตามแนวคิดของ**

ลิเคิร์ท (Likert) 5 ระดับ คือ ปฏิบัติมากที่สุด ปฏิบัติมาก ปฏิบัติปานกลาง ปฏิบัติน้อย ปฏิบัติน้อยที่สุด (บุญชม ศรีสะอาด, 2549) จำนวน 10 ข้อ

ข้อความเชิงบวก

ปฏิบัติมาก	**ให้**	**4 คะแนน**
ปฏิบัติมากที่สุด	**ให้**	**5 คะแนน**
ปฏิบัติปานกลาง	**ให้**	**3 คะแนน**
ปฏิบัติน้อย	**ให้**	**2 คะแนน**
ปฏิบัติน้อยที่สุด	**ให้**	**1 คะแนน**

ข้อความเชิงลบ

ปฏิบัติมากที่สุด	**ให้**	**1 คะแนน**
ปฏิบัติมาก	**ให้**	**2 คะแนน**
ปฏิบัติปานกลาง	**ให้**	**3 คะแนน**
ปฏิบัติน้อย	**ให้**	**4 คะแนน**
ปฏิบัติน้อยที่สุด	**ให้**	**5 คะแนน**

เมื่อได้ค่าระดับการวัดที่ต้องการแล้ว นำมาจัดระดับพฤติกรรมในการป้องกันโรค ได้ดังนี้

คะแนนระหว่าง 4.22 ถึง 5.00 หมายความว่า มีปฏิบัติในระดับมากที่สุด

คะแนนระหว่าง 3.42 ถึง 4.21 หมายความว่า มีปฏิบัติในระดับมาก

คะแนนระหว่าง 2.62 ถึง 3.41 หมายความว่า มีปฏิบัติในระดับปานกลาง

คะแนนระหว่าง 1.81 ถึง 2.61 หมายความว่า มีปฏิบัติในระดับน้อย

คะแนนระหว่าง 1.00 ถึง 1.08 หมายความว่า มีปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

แบบสอบถามที่สร้างขึ้นนำไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาความเหมาะสมของข้อความ และความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำผลการประเมิน และความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ที่มีต่อข้อความแต่ละข้อมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of ItemObject Congruence: 1OC) (บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์, 2545)ได้เท่ากับ 0.65

การเก็บและรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ใช้วิธีการเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างเฉพาะผู้ป่วยเบาหวานในเขตพื้นที่รับผิดชอบ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพบ้านกลาง ตำบลบ้านกลาง อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี เพื่อให้สามารถเก็บข้อมูลได้อย่างสอดคล้องและเหมาะสมกับบริบท เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์และมีความน่าเชื่อถือในระดับสูง โดยมีวิธีการดังนี้

1. ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือจากคณะเวชศาสตร์ มหาวิทยาปทุมธานี เพื่อทำการขออนุญาตจากนายแพทย์สาธารณสุข จังหวัดปทุมธานี ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในเขตพื้นที่ตำบลบ้านกลาง อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี

2. ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองในระหว่างวันที่ 23 สิงหาคม ถึง 12 กันยายน 2565 โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างแล้วข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบความครบถ้วน ความถูกต้อง เพื่อเตรียมนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้จัดทำการศึกษาวิจัย ได้นำตัวแปรต้นได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ประสบการณ์การทำงาน ทุกตัวที่ต้องการวิเคราะห์จับคู่กับ ตัวแปรตามทีละ2 ตัว ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรม ในการควบคุมการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 ตัวนี้ ผู้จัดทำการศึกษาวิจัยได้นำตัวแปรต้น ทุกตัวแปรที่ต้องการ นำมาวิเคราะห์จับคู่กับตัวแปรตามทีละตัว โดยใช้การทดสอบนัยสำคัญทางสถิติแบบสองทาง (Two-tailed) การกำหนดค่าความมีนัยสำคัญทางสถิติ (Level of Significant) ที่ระดับ 0.05 ถ้าค่า P-value น้อยกว่า 0.05 แสดงว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นกับตัวแปรตามแต่ละคู่ เป็นค่านัยสำคัญทางสถิติ

สำหรับเกณฑ์การแบ่งระดับคะแนนค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ได้แบ่งตามเกณฑ์การวัดระดับคะแนนของ Elifson, Richard & Haber. (1990). ซึ่งมีค่า r ตั้งแต่ –1 ถึง +1 **แบ่งระดับได้ดังนี้**

r = 0 **หมายถึง ไม่มีความสัมพันธ์ (No Relationship)**

r = 0.01 ถึง 0.30 **หมายถึง มีความสัมพันธ์ต่ำ (Weak Relationship)**

r = 0.31 ถึง 0.70 **หมายถึง มีความสัมพันธ์ปานกลาง (Moderate Relationship)**

r = 0.71 ถึง 0.99 **หมายถึง มีความสัมพันธ์สูง (Strong Relationship)**

r = 1 **หมายถึง มีความสัมพันธ์สูงมาก (Perfect Relationship)**

การพิทักษ์สิทธิ์

ทีมผู้วิจัยได้เล็งเห็นผลกระทบต่อการวิจัยในมนุษย์โดยยึดหลักการได้รับคุ้มครอง และพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่างที่ทำการวิจัย โดยได้ชี้แจงและให้ข้อมูล การศึกษาการทำวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างโดยละเอียด เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษา ระบุวิธีการเก็บรักษาข้อมูล ความสำคัญของการศึกษา ได้ขออนุญาตกลุ่มตัวอย่างในการเก็บรวบรวมข้อมูล และทำการตอบแบบสอบถามโดยไม่มีผลกระทบต่อกลุ่มตัวอย่าง ไม่มีการระบุชื่อ ที่อยู่ และเลขบัตรประจำตัวประชาชนในแบบสอบถาม การวิเคราะห์เป็นภาพรวม การศึกษาการทำวิจัยเสนอผลรวม และข้อมูลทุกอย่างถือเป็นความลับ เพื่อนำมาใช้ตอบวัตถุประสงค์ และนำไปเผยแพร่ให้เกิดประโยชน์ต่อวงการวิชาการต่อไป โดยขอจริยธรรมในมนุษย์ของมหาวิทยาลัยปทุมธานี No.010/2565 วันที่ 6 ตุลาคม 2565

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ป่วยเบาหวาน ตำบลบ้านกลาง อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 67.4 กลุ่มอายุส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 70-79 ปี จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 35.4 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่น้อยกว่ามัธยมศึกษา จำนวน 206 คน คิดเป็นร้อยละ 94.5 ลักษณะอาชีพส่วนใหญ่เป็นอาชีพรับจ้าง จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 26.1 รายได้ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 5,000 – 9,999 บาท จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 40.8 ประสบการณ์การทำงานส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 20 ปีขึ้นไป จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 47.7

2. ด้านความรู้เกี่ยวกับการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อโรคโควิด-19 ของผู้ป่วยโรคเบาหวาน ตำบลบ้านกลาง อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี

จากข้อมูลการจัดทำการศึกษาวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อโรคโควิด-19 ของผู้ป่วยโรคเบาหวาน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$= 0.79; S.D. = 0.07)

และหากพิจารณารายข้อ พบว่า มีความรู้อยู่ในระดับมากที่สุด คือ โควิด -19 เป็นโรคติดต่อเกี่ยวกับระบบทางเดินหายใจ และโควิด -19 เกิดจากการติดเชื้อไวรัส ($\bar{x}$= 1.00; S.D. = 0.00) รองลงมา คือ

เชื้อโควิด- 19 แพร่กระจายด้วยละอองฝอย ขนาดใหญ่จากการไอ จาม ละอองขนาดเล็กที่ลอยในอากาศ และการสัมผัสละอองฝอยที่ติดพื้นผิวสัมผัสหรือสิ่งของ, และอาการแสดงที่สำคัญของการติดเชื้อ

โรคโควิด-19 คือ ไข้ อ่อนเพลีย ไอแห้ง ปวดเมื่อยตามตัว สูญเสียความสามารถในการดมกลิ่นและรับรส($\bar{x}$= 0.95; S.D. = 0.19) ต่อมาข้อที่มีความรู้น้อยที่สุด คือ ผู้ที่ติดเชื้อโควิด-19ไม่สามารถจะส่งต่อเชื้อไวรัสให้คนอื่นเมื่อไม่มีอาการไข้ ($\bar{x}$= 0.14; S.D. = 0.35)

3 .ด้านทัศนคติเกี่ยวกับการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อโรคโควิด-19 ของผู้ป่วยโรคเบาหวาน ตำบลบ้านกลาง อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี

จากข้อมูลการจัดทำการศึกษาวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติเกี่ยวกับการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อโรคโควิด-19 ของผู้ป่วยโรคเบาหวาน ภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{x}$=4.16; S.D. =0.36) และหากพิจารณารายข้อ พบว่า มีทัศนคติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ โควิด -19 เป็นโรคติดต่อร้ายแรง ทำให้ตายได้ ($\bar{x}$=4.33; S.D. = 0.47) รองลงมา คือ โควิด -19 เป็นโรคที่สามารถติดต่อกันได้ง่าย ($\bar{x}$=4.29; S.D. = 0.46) ต่อมาข้อที่มีทัศนคติน้อยที่สุด คือ การเว้นระยะห่างทางสังคมช่วยป้องกัน
โควิด-19 ($\bar{x}$=3.99; S.D.=0.78)

4 .ด้านพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อโรคโควิด-19ของผู้ป่วยโรคเบาหวาน ตำบลบ้านกลาง อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี

จากข้อมูลการจัดทำการศึกษาวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อโรคโควิด-19ของผู้ป่วยโรคเบาหวานภาพรวมอยู่ในระดับปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{x}$= 4.28 ; S.D. = 0.41) และหากพิจารณารายข้อ พบว่า มีพฤติกรรมอยู่ในระดับมากที่สุด คือสวมใส่หน้ากากอนามัย/ผ้า เมื่อออกจากบ้าน ($\bar{x}$= 4.75;S.D. = 0.51) รองลงมา คือ ล้างมือด้วยสบู่หรือแอลกอฮอล์หลังสัมผัสบริเวณหรือสิ่งของ ที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อโควิด19 และปฏิบัติตามมาตรการของรัฐเกี่ยวกับการป้องกันโควิด-19 ($\bar{x}$=4.68; S.D.= 0.67) ต่อมาข้อที่มีพฤติกรรมน้อยที่สุด คือ ล้างมือตาม 7 ขั้นตอนตามข้อแนะนำของกระทรวงสาธารณสุข ($\bar{x}$= 3.48 ;S.D. = 1.12)

5. ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทัศนคติ กับพฤติกรรมในการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อโรคโควิด-19 ของผู้ป่วยโรคเบาหวาน ตำบลบ้านกลาง อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี

ตาราง สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันระหว่างค่าตัวแปรอิสระกับความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทัศนคติ กับพฤติกรรมในการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อโควิด-19 ของผู้ป่วยโรคเบาหวาน ตำบลบ้านกลาง อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี

ความสัมพันธ์	พฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อโควิด-19 ของผู้ป่วยโรคเบาหวาน		
	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (r)	p-value	ระดับความสัมพันธ์
1.ด้านความรู้เกี่ยวกับการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อโรคโควิด-19 ของผู้ป่วยโรคเบาหวาน	-0.12	.00	ระดับต่ำ
2. ด้านทัศนคติเกี่ยวกับการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อโรคโควิด-19 ของผู้ป่วยโรคเบาหวาน	0.18**	.01	ระดับต่ำ

5.1 ด้านความรู้เกี่ยวกับการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อโรคโควิด-19 ของผู้ป่วยโรคเบาหวาน มีความสัมพันธ์ระดับต่ำ ทางลบกับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อโควิด-19 ของผู้ป่วยโรคเบาหวาน ตำบลบ้านกลาง อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี

5.2 ด้านทัศนคติเกี่ยวกับการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อโรคโควิด-19 ของผู้ป่วยโรคเบาหวาน มีความสัมพันธ์ระดับต่ำทางบวกกับพฤติกรรมในการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อโควิด-19 ของผู้ป่วยโรคเบาหวาน ตำบลบ้านกลาง อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การอภิปรายผล

1. ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทัศนคติ กับพฤติกรรมในการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อโรคโควิด-19 ของผู้ป่วยโรคเบาหวาน ตำบลบ้านกลาง อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี

ด้านความรู้เกี่ยวกับการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อโรคโควิด-19 ผู้ป่วยโรคเบาหวาน ส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อโรคโควิด-19 มีความสัมพันธ์ระดับต่ำทางลบกับพฤติกรรมในการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อโควิด-19 ของผู้ป่วยโรคเบาหวาน (r = -0.12) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยสอดคล้องกับ ณัฏฐวรรณ คำแสน (2564) ได้ศึกษาระดับของความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการ ป้องกันตนเองจากการติดเชื้อไวรัสโควิด-19 ตลอดจนความสัมพันธ์กับปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนใน อำเภอผู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรีผลการศึกษาพบว่า ระดับการศึกษา ความรู้ และทัศนคติมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการป้องกันตนเอง จากการติดเชื้อไวรัสโควิด-19 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

(r =10,.18,16)

เมื่อพิจารณาด้านทัศนคติเกี่ยวกับการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อโรคโควิด-19 ของผู้ป่วยโรคเบาหวาน ส่วนใหญ่มีทัศนคติเกี่ยวกับการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อโรคโควิด-19 ความสัมพันธ์ระดับต่ำ ทางบวกกับพฤติกรรมในการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อโควิด-19 ของผู้ป่วยโรคเบาหวาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (r = 0.18) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของดรัญชนก พันธ์สุมา ,พงษ์สิทธิ์ บุญรักษา (2564) ได้ศึกษาความรู้ ทัศนคติและพฤติกรรมการป้องกัน โควิด-19ของประชาชนในตำบลปรุใหญ่ อำเมือง จังหวัดนครราชศรีมา ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยของความรู้อยู่ใน ระดับปานกลาง ทัศนคติและพฤติกรรมการป้องกันโควิด -19 อยู่ในระดับดี กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมอยู่ ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 62.4, 71.3 และ 72.4 ตามลำดับ พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสัมพันธ์ทางสถิติระหว่างความรู้กับทัศนคติ (r = 0.49) ความรู้กับพฤติกรรม (r = 0.47) และทัศนคติ กับพฤติกรรม (r = 0.79) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการป้องกันโควิด- 19 ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้

2. ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ รายได้ อาชีพ ประสบการณ์ทำงาน ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทัศนคติ กับพฤติกรรมในการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อโรค
โควิด-19 ของผู้ป่วยโรคเบาหวาน ตำบลบ้านกลาง อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี

ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ป่วยโรคเบาหวานตำบลบ้านกลาง ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ประสบการณ์การทำงาน ความรู้ ทัศนคติ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม จากผลการวิเคราะห์ พบว่า หากพิจารณารายด้าน ด้านความรู้เกี่ยวกับการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อโรคโควิด-19 มีความสัมพันธ์ระดับต่ำ ทางลบกับพฤติกรรมในการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อโควิด-19 ของผู้ป่วยโรคเบาหวาน (r = - 0.12) สำหรับด้านทัศนคติเกี่ยวกับการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อโรคโควิด-19 ของผู้ป่วยโรคเบาหวาน มีความสัมพันธ์ระดับต่ำทางบวกกับพฤติกรรมในการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อโควิด-19 ของผู้ป่วยโรคเบาหวาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (r = 0.18) ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับแนวคิดของ ตวงพร กตัญญุตานนท์ ,ธนภรณ์ ทองศิริ, และคณะ (2564) **งานวิจัยเชิงพรรณนาแบบตัดขวางนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการป้องกันโรคโควิด-19 และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยร่วม ปัจจัยความเชื่อของบุคคล และปัจจัยกระตุ้นการปฏิบัติกับพฤติกรรมการป้องกันโรคโควิด-19 ของนักศึกษาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ จำนวน 340 คน ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (stratifed random sampling) ตามเพศ ชั้นปี และคณะวิชา เครื่องมือที่ใช้การเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบไคสแควร์ และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบสเปียร์แมน (Spearman rank correlation coefficient) ผลการศึกษามีดังนี้** ที่พบว่ากลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักศึกษาวิทยาศาสตร์สุขภาพ จากมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งมีพฤติกรรมการป้องกันโรคโควิด-19 อยู่ในระดับดี แต่เพศ อายุ ชั้นปี และความรู้เกี่ยวกับโรคโควิด-19 ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันโรคโควิด-19

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการทำการศึกษาวิจัย

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทัศนคติ กับพฤติกรรมในการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อโรคโควิด-19 ของผู้ป่วยโรคเบาหวาน ตำบลบ้านกลาง อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี หรือเพื่อเป็นฐานข้อมูลให้เกิดประโยชน์ที่สอดคล้องกับผลการศึกษา ดังนี้

1. ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการส่งเสริมให้ผู้ป่วยโรคเบาหวานมีความรู้ความเข้าใจ มีทัศนคติและการปฏิบัติที่ถูกต้องในการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อโรคโควิด -19

2. เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานให้กับหน่วยงานด้านสาธารณสุขหรือภาครัฐได้เป็นข้อมูลที่จะนำไปเป็นนโยบายในการส่งเสริมให้ความรู้ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้ป่วยโรคเบาหวานเพื่อป้องกันตนเองจากการติดเชื้อโรคโควิด -19

3. ประเด็นที่ประชาชนมีทัศนคติอยู่ในระดับต่ำ คือ การใช้เจลแอลกอฮอล์ลูบมือไม่สามารถทำให้เชื้อโรคที่ติดกับมือลดลงได้ เห็นควรให้บุคลากรของเทศบาลหรือหน่วยงานสาธารณสุขที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการรณรงค์ให้ประชาชนมีความรู้รอบด้านในการล้างมืออย่างถูกวิธีด้วยน้ำสบู่ หรือการใช้เจลแอลกอฮอล์ลูบมือ ทั้งขั้นตอนและหลักการปฏิบัติอย่างละเอียดถูกต้องก็จะทำให้การแพร่ระบาดของโรคโควิด -19 ลดลงได้

4. ประชาชนที่มีพฤติกรรมการปฏิบัติตนในการเว้นระยะห่าง เมื่อพูดคุยกับผู้อื่นหรือบุคคลที่สงสัยว่าเป็นผู้ป่วยอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งการอยู่ใกล้ชิดหรือสัมผัสกับผู้อื่น เช่น การจับมือ การสัมผัสโดยการสวมกอด จะทำให้สัมผัส และติดเชื้อโรคได้ง่ายขึ้น ดังนั้น บุคลากรของเทศบาล

หรือหน่วยงานสาธารณสุขที่เกี่ยวข้องต้องรณรงค์สร้างความตระหนักให้แก่ประชาชนถึงอันตรายของโรค และความปลอดภัยจากโรค โดยการอยู่ห่างไกลจากผู้อื่น เช่น พูดคุยห่างกัน 1-2 เมตร เข้าคิวหรืออยู่ในกลุ่มห่างกัน 1 เมตร หลีกเลี่ยงการสัมผัสกับผู้อื่น เป็นต้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาผลกระทบของโรคโควิด-19 ที่มีต่อสุขภาพจิตหรือวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน เพื่อนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนในการเพิ่มพูนความรู้ ปรับทัศนคติ เพื่อให้ประชาชนสามารถสร้างเสริมพฤติกรรมสุขที่เหมาะสมสำหรับการรับมือและป้องกันผลกระทบหากมีการเกิดสภาวะการระบาดของโรคติดต่อได้

2. ควรมีการศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการกลายพันธุ์ของเชื้อไวรัสโควิด-19ที่อาจจะส่งกระทบต่อสุขภาพที่ยาวนานกับประชาชน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการเตรียมความพร้อมในการตอบโต้ภาวะฉุกเฉินในการระบาดที่อาจมีการเกิดระลอกใหม่

3. ควรมีการศึกษาประโยชน์ และผลกระทบของวัคซีนที่หน่วยงานนำมาใช้ในการป้องกันโรคโควิด-19

อ้างอิง

กตัญญุตานนท์, ต., ทองศิริ, ธ., พิชิตชัยณรงค์, อ., กิ่งดอกไม้, ธ., ธรรมกุล, ส., แสนคำราง, ภ., & บิลก่อเด็ม, ซ . (2021). ***Factors related to COVID-19 preventive behaviors among health science students of Huachiew Chalermprakiet University: ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันโรคโควิด-19 ของนักศึกษาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.*** วารสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี หัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ, 7(1), 8-20.

ชุติกาญจน์ ผ่านสำแดง.(2564).***ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองในกลุ่มผู้ป่วยโรคเบาหวานของประชากร ตาบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์.***หลักสูตรสาธารสุขศาสตร์บัณฑิต คณะสหเวชศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี;6-24.

ณัฏฐวรรณ คำแสน. (2564) **.** ***ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมในการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อไวรัสโควิด-19ของประชาชนในเขตอำเภอผู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี.***วารสารวิทยาลัยพระจอมเกล้า จังหวัดเพรชบุรี : ปีที่ 4 ฉบับที่ 1; 33-48

ดรัญชนก พันธ์สุมา,พงษ์สิทธิ์ บุญรักษา. (2564) **.** ***ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการป้องกันโควิด 19 ของประชาชนในตำบลปรุใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา.***วารสารศรีนครินทร์เวชสาร : ปีที่ 36 ฉบับที่ 5 ; 597-604

Bloom, B. S., Engelhart, M. D., Furst, E., Hill, W. H., & Krathwohl, D. R. (1956). Handbook I: cognitive domain. New York: David McKay.

Janpleng, J., & Deakhunthod, S. (2022*). **การศึกษาความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรม ในการป้องกัน ควบคุมโรค โควิด 19 ของอาสาสมัครสาธารณสุข ประจำหมู่บ้าน อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก.*** Journal of MCU Social Development, 7(1), 11-28.

Phansuma, D., & Boonruksa, P. (2021). ***ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรม การป้องกัน โควิด 19 ของประชาชน ในตำบลปรุใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา.*** Srinagarind Medical Journal-ศรีนครินทร์ เวช สาร, 36(5), 597-604.